

Република Србија
АП Војводина
Град Вршац
Трг победе 1 Вршац
Телефон: 013/800-500
Број: 404-44/2018-IV-09
Датум: 09.07.2018.

Предмет: појашњење конкурсне документације у поступку јавне набавке бр. 404-44/2018-IV-09 – консултантске услуге за израду предлога пројекта јавно –приватног партнерства за одржавање локалне путне инфраструктуре на територији града Вршца

На основу члана 63. став 3. Закона о јавним набавкама Наручилац, град Вршац објављује одговоре на постављена питања заинтересованог лица.

Поштовани,

У вези са Јавним позивом и Конкурсном документацијом објављеном у поступку ЈАВНЕ НАБАВКЕ МАЛЕ ВРЕДНОСТИ број 404-44/2018-IV-09 – за ЈАВНУ НАБАВКУ УСЛУГА КОНСУЛТАНТСКЕ УСЛУГЕ ЗА ИЗРАДУ ПРЕДЛОГА ПРОЈЕКТА ЈПП ЗА ОДРЖАВАЊЕ ЛОКАЛНЕ ПУТНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА ВРШЦА, објављене 26. јуна 2018. године, у складу са Законом и правом на тражење додатних информација или појашњења конкурсне документације, ЈН бр. 404-44/2018-IV-09, као и у вези са Захтевом за додатним информацијама или појашњењима конкурсне документације, ЈН бр. 404-44/2018-IV-09 које смо доставили 26. јуна 2018. године указујемо на следеће:

Питања, захтеви и недоумице:

1) Захтевом који смо Вам доставили 26. јуна 2018. године, указали смо на озбиљна кршења конкуренције, дискриминаторне захтеве, као и на недоследности и нелогичности конкурсне документације, али и на потенцијално озбиљније кршење принудних прописа и тенденциозно постављене захтеве са очигледном намером да се одређени понуђач фаворизује.

2) Ви сте поставили одговоре на постављена питања на порталу јавних набавки, али то је једина ствар коју сте учинили у складу са Законом о јавним набавкама. Наиме, супротно ЗЈН и свакој уобичајеној пракси, као и општеприхваћеним и објављеним ставовима Управе за јавне набавке и Републичке комисије за заштиту права у поступцима јавних набавки, ви сте одговорили на питања на нечувен начин, наводећи одговоре, без навођења питања које је постављено. Велико се питање поставља, како је Наручилац замислио да остали учесници у поступку стекну слику о којим недоследностима и пропустима у конкурсној документацији је реч, када сте им ускратили могућност да стекну увид у питања која су постављена.

3) Овакав начин одговора на захтев и питања, пре личи на унутрашњи дијалог наручиоца и лица које наручилац има у виду када је реч о предметној јавној набавци, а не на законити одговор нама као потенцијалном учеснику у поступку и другим лицима заинтересованим за овај поступак, укључујући институције и надлежне државне органе

који ће свакако бити заинтересовани за исход предметног поступка, упркос бројним недостацима и добронамерног, утемељеног на закону, указивања на те исте недостатке.

4) С тим у вези, молимо Вас да на законит начин одговорите на захтев и питања од 26. јуна 2018. године, наводећи питања и констатације и одговоре на свако од њих како би целокупна заинтересована јавност могла да разуме о чему је реч, те Вам поред нових питања, у наставку на крају поново достављамо целокупни сет питања из наведеног захтева, са молбом да на свеобухватан начин изнесете овога пута Ваш став, а не став лица које потпада под удар члана 23. Закона о јавним набавкама и других закона.

НОВИ ЗАХТЕВ И ПИТАЊА
У ВЕЗИ СА ОБЈАВЉЕНИМ ПРЕЧИШЋЕНИМ ТЕКСТОМ КОНКУРСНЕ
ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ОД 29. ЈУНА 2018. ГОДИНЕ И ОДГОВОРОМ НАРУЧИОЦА ОД
29. ЈУНА 2018. ГОДИНЕ НА НЕОБЈАВЉЕНА ПИТАЊА И ЗАХТЕВ ПОДНЕТ 26.
ЈУНА 2018. ГОДИНЕ

Уводне и опште напомене

1) У одговору на необјављено питање 2.5 навели сте у ставу 2. одговора да Наручилац прихвата референтну потврду на било ком пројекту јавно-приватног партнерства који је израђен у складу са Законом о јавно-приватном партнерству и концесијама и на који је Комисија за ЈПП дала позитивно мишљење **и/или** да је закључен јавни уговор. Овде се навели да предметну референцу посматрате алтернативно т.ј. или да је Предлог ЈПП пројекта добио позитивно мишљење Комисије или да је закључен јавни уговор.

Молимо Вас да у складу са Вашим одговором извршите измену у предметној Конкурсној документацији, с обзиром да сте до очигледном омашком пропустили да учините, те да 2. ДОДАТНИ УСЛОВИ ЗА УЧЕШЋЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ на страни 9 предметне конкурсне документације који предвиђају да Понуђач који учествује у поступку предметне јавне набавке мора испунити додатне услове за учешће у поступку јавне набавке, дефинисане овом конкурсном документацијом, а испуњеност додатних услова понуђач доказује на следећи начин:

ИЗМЕНИТЕ ТАКО ДА ГЛАСИ:

„Пословни капацитет: Понуђач је дужан да испуни следеће услове у погледу пословног капацитета:

• Да је у претходној 2015., 2016., 2017. и 2018. години пружио саветодавне услуге у најмање 3 (три) пројекта ЈПП, која су добила позитивно мишљење Републичке комисије за јавно приватно партнерство **ИЛИ** за које је спроведен поступак избора приватног партнера и закључен јавни уговор.“

2) У одговору на необјављено питање 2.6 навели сте у ставу 1. да Наручилац прихвата референтну потврду на било ком пројекту јавно-приватног партнерства који је израђен у складу са Законом о јавно-приватном партнерству и концесијама и на који је Комисија за ЈПП дала позитивно мишљење **и/или** да је закључен јавни уговор. Овде се навели да предметну референцу посматрате алтернативно т.ј. или да је Предлог ЈПП пројекта добио позитивно мишљење Комисије или да је закључен јавни уговор.

Молимо Вас да у складу са Вашим одговором, извршите измену у предметној Конкурсној документацији, с обзиром да сте до очигледном омашком пропустили да учините, те да 2. ДОДАТНИ УСЛОВИ ЗА УЧЕШЋЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ на страни 9 предметне конкурсне документације који предвиђају да Понуђач који учествује у поступку предметне јавне набавке мора испунити додатне услове за учешће у поступку јавне набавке, дефинисане овом конкурсном документацијом, а испуњеност додатних услова понуђач доказује на следећи начин:

ИЗМЕНИТЕ ТАКО ДА ГЛАСИ:

Пословни капацитет: Понуђач је дужан да испуни следеће услове у погледу пословног капацитета:

• Да је у претходној 2015., 2016., 2017. и 2018. години пружио саветодавне услуге у најмање 3 (три) пројекта ЈПП, која су добила позитивно мишљење Републичке комисије за јавно приватно партнерство **ИЛИ** за које је спроведен поступак избора приватног партнера и закључен јавни уговор.

3) У одговору на необјављено питање 2.6 навели сте у ставу 3. да, да би се реализовао један пројекат, потребна је сагласнос скупштине града, а након тога добијено позитивно мишљење Комисије за ЈПП, само показује да је и претходна, а и ова опаска нас као заинтересованих лица на месту, имајући у виду да напред наведени навод указује на елементарно непознавање Закона о ЈПП и концесијама од стране лица које Вам је припремало одговоре на наша питања, имајући у виду одредбу Закона да се мишљење Комисије за ЈПП прибавља претходно у поступку припреме материјала за Скупштину јединице локалне самоуправе, те да се, у складу са чланом 27. став 3. Закона о ЈПП и концесијама, у поступку прибављања сагласности (сагласности из члана 26. став 1. тачка 3) Закона), предлог пројекта доставља и Комисији за јавно-приватно партнерство ради давања мишљења и оцене да ли се конкретни пројекат може реализовати у форми ЈПП.

С тим у вези, Наручилац би са уважавањем требало да прихвати добронамерне, образложене и на закону засноване опаске, како би предметни поступак ЈН уподобио важећим законима и прописима и спровео га до краја на законит начин.

4) У одговору на необјављено питање 2.8 навели сте у ставу 2. да Наручилац прихвата референтну потврду на било ком пројекту јавно-приватног партнерства који је израђен у складу са Законом о јавно-приватном партнерству и концесијама и на који је Комисија за ЈПП дала позитивно мишљење **и/или** да је закључен јавни уговор. Овде се навели да предметну референцу посматрате алтернативно т.ј. или да је Предлог ЈПП пројекта добио позитивно мишљење Комисије или да је закључен јавни уговор.

Молимо Вас да у складу са Вашим одговором, извршите измену у предметној Конкурсној документацији, с обзиром да сте до очигледном омашком пропустили да учините, те да 2. ДОДАТНИ УСЛОВИ ЗА УЧЕШЋЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ на страни 9 предметне конкурсне документације који предвиђају да Понуђач који учествује у поступку предметне јавне набавке мора испунити додатне услове за учешће у поступку јавне набавке, дефинисане овом конкурсном документацијом, а испуњеност додатних услова понуђач доказује на следећи начин:

ИЗМЕНИТЕ ТАКО ДА ГЛАСИ:

Пословни капацитет: Понуђач је дужан да испуни следеће услове у погледу пословног капацитета:

- Да је у претходној 2015., 2016., 2017. и 2018. години пружио саветодавне услуге у најмање 3 (три) пројекта ЈПП, која су добила позитивно мишљење Републичке комисије за јавно приватно партнерство **ИЛИ** за које је спроведен поступак избора приватног партнера и закључен јавни уговор.

ПОЈЕДИНАЧНА ПИТАЊА, ЗАХТЕВ ЗА ПОЈАШЊЕЊЕМ И КОМЕНТАРИ НА ПРЕЧИШЋЕНИ ТЕКСТ КОНКУРСНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

5) Наручилац је најмање на три места у одговорима на необјављена питања заинтересованог лица навео да Пословни капацитет и тражене референце посматра алтернативно т.ј. да тражи да је понуђач или пружио консултантске услуге у вези са Предлозима ЈПП пројекта који су добили позитивно мишљење Комисије или да је за такве пројекте закључен јавни уговор.

С тим у вези, молимо Вас да захтев за пословним капацитетом:

ИЗМЕНИТЕ ТАКО ДА ГЛАСИ:

„Пословни капацитет: Понуђач је дужан да испуни следеће услове у погледу пословног капацитета:

- Да је у претходној 2015., 2016., 2017. и 2018. години пружио саветодавне услуге у најмање 3 (три) пројекта ЈПП, која су добила позитивно мишљење Републичке комисије за јавно приватно партнерство **ИЛИ** за које је спроведен поступак избора приватног партнера и закључен јавни уговор.“

Независно од вишеструких, можда подсвесних, навода Наручиоца, овакав став има утемељење у Закону о јавним набавкама, који се примењује и на избор приватног партнера, а то је да се сваки поступак ЈН окончава закључењем уговора или поништајем поступка (за шта могу постојати бројни разлози као што то Наручилац добро зна), што не значи да је Предлог пројекта ЈПП лош. Такође, често, различити консултанти бивају ангажовани за припрему различитих фаза поступка реализације ЈПП Пројекта, тако једни нпр. за израду Предлога пројекта ЈПП, док нпр. други, најчешће адвокати или правници за припрему Конкурсне документације и Модела јавног уговора, који је сваки различит и мора да осликава специфичности сваког конкретног предмета ЈПП, што, као што смо описали у Захтеву и питањима од 26. јуна 2018. године, не важи за уговоре за јавну расвету који су пелцеризовани, те неправници могу да покушају да их комплетирају. (напомена: Надриписарство је кривично дело дефинисано чланом 342. Кривичног законика Републике Србије, које се кажњава затворском казном, а то дело чини свако ко даје правне савете или пружа друге правне услуге уз накнаду, а нема одговарајућу стручну спрему).

6) На страни 10. Конкурсне документације, Наручилац је навео **2. НАЧИН ДОКАЗИВАЊА ИСПУЊЕНОСТИ ДОДАТНИХ УСЛОВА** - Доказ пословног капацитета, следеће:

Као доказ услова из члана 76. ЗЈН у вези са минималним пословним капацитетом доставља се:

1) Фотокопија уговора са спецификацијом извршених услуга и овереном фактуром за пружене услуге у области ЈПП, односно за најмање 3 (три) пројекта ЈПП који су добили позитивно мишљење Републичке комисије за ЈПП, од којих је у најмање 2 (два) пројекта ЈПП спроведен поступак избора приватног партнера и закључен јавни уговор, **оверена и потписана од стране одговорног лица наручиоца;**

Оваква формулација је у супротности са Законом, имајући у виду да Наручилац противзаконито захтева да фотокопија уговора буде **оверена и потписана од стране одговорног лица наручиоца; Наиме, нити је наручилац у складу са Законом о јавном бележничтву лице надлежно за оверу, нити се у складу са Правилником уз Закон о јавним навабкама може тражити оверена копија. Наручилац, након отварања понуда, може тражити на увид оригинале докумената чија је неоверена копија достављена.**

Такође, наведени доказ није у складу са Законом о рачуноводству, Законом о електронском документу и др. законима, нити са начелима конкурентности, као ни са одговорима самог наручиоца датим на необјављена питања заинтересованог лица, те Вас молимо да наведени доказ:

ИЗМЕНИТЕ ТАКО ДА ГЛАСИ:

„1) Фотокопија уговора са издатом фактуром и спецификацијом извршених услуга за пружене услуге у области ЈПП, односно за најмање 3 (три) пројекта ЈПП који су добили позитивно мишљење Републичке комисије за ЈПП ИЛИ за најмање 3 (три) пројекта ЈПП за које је спроведен поступак избора приватног партнера и закључен јавни уговор;“

У вези са наведеним, указујемо Вам и на **Објашњење надлежних министара, из ког разлога је из Вашег доказа брисана реч „оверена“ фактура јер се није могло утврдити на шта се односи та овера, видети у наставку:**

Ministar finansija i ministar trgovine, turizma i telekomunikacija doneli su **Objašnjenje u vezi sa izdavanjem i knjiženjem računa (faktura) u papirnom i elektronskom obliku bez upotrebe pečata i potpisa**, koje je objavljeno na sajtu Ministarstva finansija pod brojem 401-00-4169/2017-16 od 12.12.2017. godine, i koje prenosimo u nastavku:

"Na osnovu člana 23. stav 2. Zakona o državnoj upravi ("Službeni glasnik RS", br. 79/05, 101/07, 95/10 i 99/14),

Ministar finansija i Ministar trgovine, turizma i telekomunikacija donose

**Objašnjenje
u vezi sa izdavanjem i knjiženjem računa (faktura)
u papirnom i elektronskom obliku bez upotrebe pečata i potpisa**

Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik Republike Srbije", broj 62/13, u daljem tekstu: Zakon), uređuju se obveznici primene ovog zakona, razvrstavanje pravnih lica, organizacija računovodstva i računovodstvene isprave, uslovi i način vođenja poslovnih knjiga, priznavanje i vrednovanje pozicija u finansijskim izveštajima, sastavljanje, dostavljanje i javno objavljivanje finansijskih izveštaja i godišnjeg izveštaja o poslovanju, Registar finansijskih izveštaja, Nacionalna komisija za računovodstvo, kao i nadzor nad sprovođenjem odredbi ovog zakona.

Ovim Zakonom, koji je stupio pa snagu 24. jula 2013. godine, između ostalog je izvršeno preciziranje u smislu da računovodstvene isprave (uključujući fakture) mogu biti potpisane elektronskim potpisom ili drugom identifikacionim oznakom, čime je olakšano izdavanje i knjiženje faktura u Republici Srbiji, a posebno je uređen i način njihovog čuvanja u elektronskom obliku.

Odredbama člana 8. stav 1. Zakona, propisano je da se knjiženje poslovnih promena na računima imovine, obaveza i kapitalu, prihodima i rashodima vrši na osnovu verodostojnih računovodstvenih isprava. Računovodstvena isprava (uključujući fakturu) predstavlja pisani dokument ili elektronski zapis o nastaloj poslovnoj promeni, koja obuhvata sve podatke potrebne za knjiženje u poslovnim knjigama tako da se iz računovodstvene isprave nedvosmisleno može saznati osnov, vrsta i sadržaj poslovne promene.

Saglasno članu 9. Zakona, verodostojnom računovodstvenom ispravom smatra se računovodstvena isprava koja je potpuna, istinita, računski tačna i prikazuje poslovnu promenu i čiju verodostojnost odgovorno lice potvrđuje potpisom, odnosno drugom identifikacionom oznakom.

Članom 7. Zakona o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji, uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju ("Službeni glasnik RS", broj 94/17) predviđeno je da se elektronskom dokumentu ne može osporiti punovažnost, dokazna snaga, kao ni pisana forma samo zato što je u elektronskom obliku.

Članom 10. stav 1. Zakona o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju propisano je da se elektronski dokument koji je izvorno nastao u elektronskom obliku smatra originalom.

Ukoliko se radi o fakturi koja je izvorno nastala u elektronskom obliku, kao i fakturi koja je nastala digitalizacijom (konverzijom dokumenta iz papirnog u elektronski oblik), napominjemo da ista ne mora da sadrži isključivo elektronski potpis već, umesto potpisa, može sadržati identifikacionu oznaku odgovornog lica, odnosno lica ovlašćenog za izdavanje te fakture. Pojam "identifikaciona oznaka" predstavlja svaku oznaku koja jednoznačno određuje, odnosno upućuje na odgovorno lice, odnosno lice koje je ovlašćeno za izdavanje računovodstvene isprave. Dakle, to može biti ime i prezime, potpis, faksimil, elektronski potpis i sl., kao i kombinacija pomenutih ili drugih oznaka.

Napominjemo da su, saglasno članu 7. Zakona, pravna lica i preduzetnici u obavezi da internim aktom urede organizaciju računovodstva i odrede lica koja su odgovorna za zakonitost i ispravnost nastanka poslovnih promena i sastavljanja i kontrole računovodstvenih isprava o poslovnoj promeni. Samim tim, ukoliko prilikom izdavanja faktura pravno lice ili preduzetnik koristi "identifikacionu oznaku" umesto potpisa, internim aktom je neophodno bliže urediti ko je odgovorno lice, odnosno lice koje je ovlašćeno za izdavanje tih faktura i šta se smatra "identifikacionom oznakom".

Imajući u vidu navedeno, a u cilju razjašnjenja nedoumica koje su se pojavile u praksi a odnose se na način na koji se izdaju i knjiže fakture u poslovnim knjigama pravnih lica i preduzetnika, nastale u papirnom ili elektronskom obliku, ukazujemo na sledeće:

- Zakonom je omogućeno pravnim licima i preduzetnicima da svoje fakture izdaju u papirnom ili elektronskom obliku;

- Zakonom nije propisano da faktura koja je izvorno nastala u papirnom obliku mora sadržati pečat i potpis odgovornog lica, već je dovoljno da ista sadrži "identifikacionu oznaku" koja upućuje na odgovorno lice, odnosno lice koje je ovlašćeno za izdavanje te fakture a kojom potvrđuje verodostojnost iste u smislu člana 9. Zakona;

- faktura koja je izvorno nastala u elektronskom obliku, kao i faktura nastala digitalizacijom (konverzijom dokumenta iz papirnog u elektronski oblik npr. skenirana faktura) takođe ne

mora biti potpisana (elektronskim) potpisom već je dovoljno da ista sadrži pomenutu "identifikacionu oznaku";

- pravna lica i preduzetnici nemaju obavezu da fakturu, koja je izvorno nastala u elektronskom obliku, štampaju niti da se na tako odštampan dokument stavlja otisak pečata kako bi isti bio smatran validnim.

Koristimo priliku da izrazimo čvrsto uverenje da će zajednički naponi i donošenje predmetnog Objašnjenja od strane Ministarstva finansija i Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija doprineti otklanjanju eventualnih nedoumica u praksi kod pravnih lica, preduzetnika, računovođa i revizora, poreskih organa, inspekcije rada i dr. u cilju omogućavanja nesmetanog funkcionisanja u svakodnevnom radu pravnih lica i preduzetnika i posledično smanjenju njihovih administrativnih troškova, kao i daljeg razvoja privrede u Republici Srbiji."

7) На страни 24. у члану 2. став 2. тачка 1. подтачка 2) Модела уговора, наведено је следеће:

2) Израду анализе тренутног статуса имовине/ресурса који би били унети у пројекат ЈПП, као и обим права на тој имовини **за сваку локацију посебно.**

Молимо да појасните шта значи **за сваку локацију посебно**, имајући у виду да се стиче утисак да Вам је то остало од неког модела уговора на коме сте радили, а који се односи на неки други предмет ЈН.

8) На страни 24. у члану 2. став 2. тачка 2. подтачка 1) Модела уговора, наведено је следеће:

2. Спровођење поступка избора приватног партнера, након добијања позитивног мишљења Републичке комисије за ЈПП и концесије и одобравања предлога пројеката од стране надлежног органа, и то:

1) Израду предлога конкурсне документације за потребе јавног тела, са предлогом модела јавног уговора и спровођење поступка одабира јавног партнера **за сваки пројекат појединачно** (уговор о ЈПП без елемената концесије додељује се у поступку јавне набавке прописаном Законом о јавним набавкама а уговор о концесији у поступку прописаном Законом о јавно-приватном партнерству и концесијама).

Молимо да појасните шта значи **за сваки пројекат појединачно**, имајући у виду да се стиче утисак да Вам је то остало од неког модела уговора на коме сте радили, а који се односи на неки други предмет ЈН.

9) На страни 26. у члану 6. став 1. најмање три пута у тач 2. и 3. наводите погрешан назив Комисије за јавно приватно партнерство, називајући је: „Републичке комисије за ЈПП и концесије“

Молимо да користите Законом утврђен назив предметне комисије, те да не користите назив који се Вама допада.

10) Молимо Вас да објавите у складу са Законом сва питања и захтеве које смо Вам овом приликом доставили, те да отклоните све незаконите делове Конкурсне документације, а исту измените тако да подстиче конкуренцију и не дискриминише друге, осим учесника у поступку који Вам пружа „техничку“ помоћ, те да поступак окончате на законит начин.

Најзад, морамо да констатујемо да није фер и да је срамота да израдите Конкурсну документацију са оволико недостатака и одредаба супротних ЗЈН-у и да нас, заинтересована лица, присилите да трошимо своје време на посао који је суштински

Ваш, а то је припрема педантне и исправне конкурсне документације у складу са Законом.

Надамо се да се нећемо дружити у поступку пред републичком комисијом за заштиту права у поступцима јавних набавки, иако би ми било задовољство.

Унапред хвала на одговорима.

ПОНОВЉЕНА ПИТАЊА ОД 26. ЈУНА 2018. ГОДИНЕ

Опште напомене и питања

1. Врло је интересантна потреба Наручиоца да ову набавку спроведе у најкраћем могућем законском року, имајући у виду значај и комплексност ЈПП Пројекта чија се израда захтева, те се поставља оправдано питање да ли Наручилац има у виду одређеног Понуђача, који очигледно очекује спреман ову набавку, а реч је, како ћете видети из даљих навода о извесном одговорном лицу једног привредног друштва са иницијалима О.Т. коме није први пут да учествује у радњама којима се нарушава конкуренција, који је очигледно учествовао у изради предметне конкурсне документације и које **мора бити искључено из поступка**, у складу са одредбом члана 23. Закона о јавним набавкама којим се уређује **Заштита интегритета поступка, а која гласи:** "Лице које је учествовало у планирању јавне набавке, припреми конкурсне документације или појединих њених делова, и са њим повезано лице не може наступати као понуђач или као подизвођач понуђача, нити може сарађивати са понуђачима или подизвођачима приликом припремања понуде", те да ће у том случају наручилац одбити понуду и без одлагања обавестити надлежне државне органе.

Ако је понуђач, односно подносилац пријаве непосредно или посредно дао, понудио или ставио у изглед неку корист или покушао да сазна поверљиве информације или да на било који начин утиче на поступање наручиоца у току поступка јавне набавке, **наручилац је дужан да хитно обавести надлежне државне органе.**

Неопходно је водити рачуна о поштовању закона, те у таквим случајевима **доделити негативну референцу** у складу са чланом 83. Закона о јавним набавкама, како би се наведеном деловању стало на пут.

Молимо Вас да ревидирате захтеве, нарочито додатне услове, те да продужите рок за достављање понуда, како не бисте нарушили конкуренцију и довели у питање законитост поступка.

Посебне напомене и питања

2. ДОДАТНИ УСЛОВИ ЗА УЧЕШЋЕ У ПОСТУПКУ ЈАВНЕ НАБАВКЕ на страни 9 предметне конкурсне документације предвиђају да Понуђач који учествује у поступку предметне јавне набавке мора испунити додатне услове за учешће у поступку јавне набавке, дефинисане овом конкурсном документацијом, а испуњеност додатних услова понуђач доказује на следећи начин:

Пословни капацитет: Понуђач је дужан да испуни следеће услове у погледу пословног капацитета:

• Да је у претходној 2015., 2016., 2017. и 2018. години учествовао у најмање 3 (три) пројекта ЈПП и пружио саветодавне услуге у пројектима ЈПП који су добили

позитивно мишљење Републичке комисије за ЈПП од којих је у најмање 2 (два) пројекта спроведен поступак избора приватног партнера и закључен јавни уговор.

Наиме, број референци односно пројеката за које се тражи да је понуђач пружио саветодавне услуге сам по себи није споран, али је спорно следеће:

1. у предметном услову се каже, између осталог, да је понуђач УЧЕСТВОВАО, што у правном смислу нема никакво значење, већ је неопходно да понуђач буде ангажован на основу уговора,
2. друго, поставља се питање за кога је понуђач пружио претметне услуге, имајући у виду да овакве услуге могу бити пружене на првом и једином месту јавном сектору, тј. јавном телу у смислу закона којим се уређује јавно-приватно партнерство, а не било којем другом лицу приватног права, те је неопходно да се захтев односи на услуге пружене јавном сектору,
3. треће, чињеница да ли је одређени пројекат усвојен од стране Комисије за ЈПП, не говори у прилог чињеници да ли је Понуђач пружио одређене услуге, пошто ја на вољи јавног тела надлежног за конкретни ЈПП Пројекат да ли ће упутити израђени Предлог пројекта ЈПП Комисији ради добијања мишљења, те захтев треба да се односи на чињеницу да ли је у складу са уговором о ангажовању Понуђача садржински и квалитативно пружена услуга или није,
4. четврто, чињеница да ли је закључен јавни уговор, такође не зависи ни на који начин од саветника, имајући у виду да није редак случај да се у поступку одабира приватног партнера не јави ниједно лице, најчешће из разлога што предложени пројекат није тржишно интересантан потенцијалним приватним партнерима, те се ни та чињеница не може приписати у кривицу нити у заслугу саветника. С тим у вези, неопходно је изменити наведени захтев пословног капацитета на начин да саветник мора да је био ангажован на изради конкурсне документације, укључујући и модел јавног уговора, а не да је уговор и закључен, те Вас молимо да овај захтев измените.
5. пето, Наручилац нигде није навео за коју врсту пројеката је понуђач био претходно ангажован, а имајући у виду да већину одобрених ЈПП Пројеката од стране Комисије за ЈПП чине пројекти организовања јавног градског и приградског превоза путника и замене јавне расвете (замена старих сијалица новим), не видимо како било који од наведених израђени пројеката може да буде релевантан наручиоцу, с обзиром да пројекти који подразумевају сијалице и аутобусе ни на који начин не чине Ваше планиране консултанте квалификованим за путну инфраструктуру, те је неопходно да појачате наведени услов те да тражите да је Понуђач имао искуство у пројектима који подразумевају најмање изградњу линијске или друге инфраструктуре, а не да дозволите било коју врсту референци, те Вас молимо да овај захтев измените.
6. шесто, чињеница да је неко урадио конкурсну документацију са моделом јавног уговора из области енергетске ефикасности, нарочито из области јавне расвете не доказује ама баш никакво знање у сачињавању ваљаног јавног уговора, имајући у виду да су готово сви јавни уговори из области јавне расвете само преписани уговори већ одређени ПРАВИЛНИКОМ О УТВРЂИВАЊУ МОДЕЛА УГОВОРА О ЕНЕРГЕТСКИМ УСЛУГАМА ЗА ПРИМЕНУ МЕРА ПОБОЉШАЊА ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ КАДА СУ КОРИСНИЦИ ИЗ ЈАВНОГ СЕКТОРА којим се утврђују модели уговора о енергетским услугама за примену мера побољшања енергетске ефикасности када су корисници из јавног сектора, и то: 1) модел уговора о енергетској услузи за примену мера побољшања енергетске ефикасности јавних објеката и уштедама у оперативним

трошковима тих објеката када су корисници из јавног сектора, и 2) модел уговора о енергетској услузи за примену мера побољшања енергетске ефикасности и уштедама у оперативним трошковима јавног осветљења када су корисници из јавног сектора. (линк у наставку) <http://www.mre.gov.rs/doc/efikasnost-izvori/02%20-%20Model%20Ugovora%20JAVNO%20OSVETLJENJE.pdf>, те Вас молимо да овај захтев измените, односно да тражите рефернце из смислених пројеката, а не из пројеката који подразумевају замену сијалица.

7. Седмо, да ли се под Комисијом за јавно-приватно партнерство подразумева Комисија уређена Законом о јавно-приватном партнерству и концесијама Републике Србије? Ако је то тако, мишљења смо да је ово дискриминишући захтев, имајући у виду да потенцијални учесници у поступку јавне набавке имају референце из других држава, посебно чланица ЕУ, чији институционални оквир не препознаје свакако Комисију у смислу надлежности прописане наведеним законом, тако да би било који други ЈПП пројекат, реализован у другој земљи која није Република Србија, остао непризнат као референца. Молимо Вас да размотрите могућност признавања референци, у складу са другим јурисдикцијама, нарочито имајући у виду да Наручилац на страни 11. наводи да : "Ако се у држави у којој понуђач има седиште не издају тражени докази, понуђач може, уместо доказа, приложити своју писану изјаву, дату под кривичном и материјалном одговорношћу оверену пред судским или управним органом, јавним бележником или другим надлежним органом те државе. Ако понуђач има седиште у другој држави, наручилац може да провери да ли су документи којима понуђач доказује испуњеност тражених услова издати од стране надлежних органа те државе, из чега се јасно види намера Наручиоца да ипак спроведе законити поступак и да омогући што ширу конкуренцију и могућност учешћа понуђача са међународним искуством.
8. Осмо, да ли се под Комисијом за јавно-приватно партнерство подразумева Комисија уређена Законом о јавно-приватном партнерству и концесијама Републике Србије? Поред разлога наведених у претходном ставу, упућујемо Вас на следеће: у до сада одобреним пројектима ЈПП од стране Комисије за ЈПП, постоје два пројекта који за предмет имају путну инфраструктуру, па није јасно зашто Наручилац није тражио барем једну из области која је предмет ове Набавке или три такве референце (из области путне инфраструктуре), имајући у виду да ће надамо се омогућити учешће и признати референце понуђача и из других јурисдикција које имају много дуже и релевантније искуство у ЈПП пројектима и концесијама у односу на Републику Србију www.ppp.gov.rs.

На истој страни у делу који се односи на **Кадровски капацитет**: Понуђач је дужан да испуни следеће услове у погледу кадровског капацитета:

„• Да има најмање једно (1) запослено или на други начин радно ангажовано лице, у складу са Законом о раду ("Сл. гласник РС" бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, и 75/2014 и 13/17-Одлука УС) и подзаконским актима (уговор о раду (на одређено или на неодређено време), уговор о делу, ауторски уговор, уговор о привремено - повременим пословима) са дипломом о стеченом високом образовању из области техничких наука, а у вези са друмским саобраћајем (грађевинарство, високоградња, саобраћај и сл.).

• Да има најмање једно (1) запослено или на други начин радно ангажовано лице, у складу са Законом о раду ("Сл. гласник РС" бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, и 75/2014 и 13/17-Одлука УС) и подзаконским актима (уговор о раду (на одређено или на

неодређено време), уговор о делу, ауторски уговор, уговор о привремено - повременим пословима) са дипломом о стеченом **вишем** образовању из области економије.“

1. Веома је интересантно да Наручилац тражи овакву врсту кадровског капацитета, односно структуру понуђача, нарочито имајући у виду да путна инфраструктура спада у домен **нискоградње**. Међутим, Наручилац захтева да Понуђач има једно радно ангажовано лице и то са са дипломом о стеченом високом образовању **из области техничких наука**, а у вези са друмским саобраћајем (грађевинарство, **високоградња**, саобраћај и сл.), али претпостављамо да преферирани понуђач има на располагању само такво лице, јер би у супротном Наручилац поставио логичан захтев у односу на лице техничке струке, све и да му такво лице треба. Наиме, нити у једном делу израде пројекта ЈПП нити конкурсне документације, саветник не треба да се бави пројектовањем, већ све улазне податке треба да добије од Наручиоца, будућег јавног партнера, те је захтев за техничким кадром необјашњив, и треба га брисати. А ако се одлучи да се остане при сличном захтеву, елементарна пристојност и логика захтева да овај захтев буде у логичкој вези са предметом јавне набавке, тј. са нискоградњом.
2. Такође није јасно, имајући у виду да је Наручилац навео из речника јавних набавки да се ова набавка односи на 79000000 - Пословне услуге: **право**, маркетинг, саветовање, запошљавање, штампање и обезбеђење, како је Наручилац мислио да му се пружи услуга израде конкурсне документације која је по много чему правно специфична у односу на класичну јавну набавку и да притом уради изузетно комплексан Модел уговора о јавно-приватном партнерству, без да захтева да Понуђач у оквиру кадровског капацитета и тима саветника има правника, односно лице за завршеним правним факултетом и минималним бројем година искуства након стицања звања, те захтевамо да се уведе и обавеза Понуђача да има ангажованог правника са минимум 10 година радног искуства у струци. Овај захтев мора да стоји и уз лице са стеченим **ВИСОКИМ**, а не **вишим** образовањем из области економије и најмање 10 година искуства, и лице из области техничких наука, **ВИСОКО** образовање из области нискоградње са најмање 10 година искуства у струци након стицања звања.
3. **На страни 10 оспораване конкурсне документације под насловом - НАЧИН ДОКАЗИВАЊА ИСПУЊЕНОСТИ ДОДАТНИХ УСЛОВА - Доказ пословног капацитета, захтева се следеће:**

Референтна потврда наручиоца посла (Образац б) о реализованим уговорима за пружене саветодавне услуге у области ЈПП, која мора да садржи: назив наручиоца посла, број и датум закључења уговора, податке о јавном уговору, наративни опис посла, статус пројекта, редни број мишљења Републичке комисије за ЈПП, оверена и потписана од стране одговорног лица наручиоца.

одредба о Референтној потврди из бројних разлога не може и не сме да гласи онако како је наведено, посебно имајући у виду да су бројне потврде наручилаца издате без вештачки додатних елемената из предметног захтева, а које на недвосмислен начин могу да потврде основ и врсту услуге која је пружена, те Наручилац остале понуђаче ставља у положај да у року од 5 радних дана захтева нове потврде наручилаца, чиме је постављен немогући услов (за који се сматра према ЗОО да ако је постављен, да не постоји), те ова одредба треба да гласи, како следи:

Референтна потврда наручиоца посла (Образац б) о реализованим уговорима за пруженим саветодавним услугама у области ЈПП, која мора да садржи: назив наручиоца посла, број и датум закључења уговора, податке о јавном

~~уговору, наративни опис посла ВРСТИ УСЛУГЕ, статус пројекта, редни број мишљења Републичке комисије за ЈНП, оверена и потписана од стране одговорног лица наручиоца СА КЛАУЗУЛОМ ДА НАРУЧИЛАЦ ПОД ПУНОМ МАТЕРИЈАЛНОМ И КРИВИЧНОМ ОДГОВОРНОШЋУ ДАЈЕ ПРЕДМЕТНУ ПОТВРДУ И КОЈОМ НАВОДИ ДА ЈЕ ПРЕДМЕТНА УСЛУГА ПРУЖЕНА САМОСТАЛНО И ДА НИСУ БИЛИ АНГАЖОВАНИ ДРУГИ СПОЉНИ КОНСУЛТАНТИ НА ИСТОМ ПРОЈЕКТУ.~~

4. Такође, зачуђујуће је и неуобичајено је да Наручилац не захтева било какав финансисјки капацитет који Понуђач треба да испуни, те на тај начин омогућава лицима без доказивања озбиљнијег финансисјког капацитета, учешће у предметној јавној набавци.
5. **У поглављу 11. ПОДАЦИ О ВРСТИ, САДРЖИНИ, НАЧИНУ ПОДНОШЕЊА, ВИСИНИ И РОКОВИМА ОБЕЗБЕЂЕЊА ФИНАНСИЈСКОГ ИСПУЊЕЊА ОБАВЕЗА ПОНУЂАЧА,** конкурсне документације, захтевано је од понуђача да у понуди достави: 1) Средство обезбеђења за озбиљност понуде: оригинал банкарску гаранцију. Понуђач је дужан да уз понуду достави средство финансијског обезбеђења за озбиљност понуде и то оригиналну банкарску гаранцију за озбиљност понуде са клаузулом неопозива, безусловна и платива на први позив и без права приговора у износу од најмање 2% од висине вредности понуде без ПДВ-а, са роком важења од најмање 30 дана дужим од рока важности понуде.

Ово је само још један доказ да је предметни поступак усмерен на ограничавање конкуренције, имајући у виду да се у складу са нормалном праксом и процедуром пословних банака, банкарска гаранција не може добити у року од једва 5 радних дана, колико је остављено осталим понуђачима, осим лицима која су евентуално била спремна и извршила припремне радње како би извадиле банкарску гаранцију у овом нечувено кратком року.

Имајући све напред наведено у виду, молимо Вас да пажљиво размотрите наше захтеве, те конкурсну документацију уподобите логици, као и предмету јавне набавке, изоставите нелогичне и дискриминаторне услове, као и да продужите рок за достављање понуда, како бисте омогућили конкуренцију, спречили свесно кршење закона и законске последице таквом поступања.

Излишно је и напомињати, али оваквом конкурсном документацијом, остављеним роковима за подношење понуда, као и роком за достављање захтева за појашњење конкурсне документације, постојала је намера да се предметна ЈН и уговор о ЈН додели познатом лицу О.Т. без прилике да се било које заинтересовано лице укључи у предметни поступак.

---

1. ОДГОВОРИ НА "ПИТАЊА, ЗАХТЕВЕ И НЕДОУМНИЦЕ" ПОД 1, 2, 3 и 4.

КАО И У ДЕЛУ "Нови захтеви и питања"

1. У циљу недвосмисленог разумевања и отклањања недоумица, и у складу са наредним захтевима овог Заинтересованог лица, како би Наручилац спречио недоумице код потенцијалних понуђача, извршиће измену и појашњење конкурсне документације у складу са чланом 63. Закона о јавним набавкама, иако је и сам захтев Заинтересованог лица непрецизан.
2. Како би Наручилац спречио неразумевање и отклонио недоумице код потенцијалних понуђача, Наручилац ће извршити појашњење и измену конкурсне документације у складу са чланом 63. Закона о јавним набавкама.
3. Иако конкретан захтев Заинтересованог лица није разумљив и прецизан Наручилац ће извршити појашњење конкурсне документације како би се отклониле недоумице код потенцијалних понуђача, а све у складу са чланом 63. Закона о јавним набавкама.
4. Како би се избегле могуће недоумице код потенцијалних понуђача, Наручилац ће извршити појашњење и измену конкурсне документације, у складу са чланом 63. Закона о јавним набавкама.
5. Како би се избегле могуће недоумице код потенцијалних понуђача, Наручилац ће извршити појашњење и измену конкурсне документације, у складу са чланом 63. Закона о јавним набавкама.
Додатно, у складу са конкурсном документацијом, будући консултант је дужан да пружа услугу саветовања Наручиоцу у свим наведеним фазама пројекта, па и у припреми конкурсне документације. Подсећамо, у складу са Законом о јавним набавкама, поступак јавне набавке спроводи комисија за јавне набавке чак и у случају давања концесије, у складу са Законом о јавно-приватном партнерству и концесијама, на поступак избора приватног партнера/концесионара примењују се поступци јавне набавке, уређени законом којим се уређују јавне набавке.
6. Конкурсна документација ће бити измењена тако да буде недвосмислена, те ће услов бити постављен тако да буде у складу са законом, а све у складу са чланом 63. Закона о јавним набавкама.
7. Пuteви који ће бити предмет Предлога пројекта се налазе на више локација, те у том смислу Наручилац и дефинише да се врши израда анализе тренутног статуса имовине и обим права на тој имовини за сваку локацију имајући у виду да је у питању путна мрежа, а не тачно одређен пут на једној локацији.
8. Наручилац се захваљује на сугестији Заинтересованом лицу, конкурсна документација ће бити измењена у складу са чланом 63. Закона о јавним набавкама.
9. Као и у претходном одговору наручиоца, на питање број 8., конкурсна документација ће бити измењена у складу са чланом 63. Закона о јавним набавкама.
10. Као што је Наручилац навео у првом одговору на "Питања, захтеве и недоумице" Наручилац ће објавити потпуна питања и одговоре Заинтересованог лица.
11. Поред захтева на страни 10. извршена је исправка која гласи:

Понуђач који је уписан у Регистар понуђача, који води Агенција за привредне регистре, није дужан да приликом подношења понуде доказује

испуњеност обавезних услова (од 1 – 3). Неопходно је да достави фотокопију Решења о упису у Регистар понуђача који издаје Агенција за привредне регистре.

12. Поред захтева на страни 25 Модел уговора, члан 5. став 2 тачка а) извршена је исправка која гласи:

а) нацрт конкурсне документације за пројекат

У складу са чланом 63. Закона о јавним набавкама, Наручилац ће приступити измени конкурсне документације.

Комисија за јавну набавку